

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การเก็บค่าธรรมเนียมการวิเคราะห์ การตรวจสอบ
และการติดตามผลโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด

องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) (อบก.) ได้มีหนังสือ ที่ อบก. ๐๒/๑๓๑ ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันพิธีสารเกียวโต เมื่อวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๔๕ มีผลให้ภาคเอกชนในประเทศไทยสามารถดำเนินโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาดภายใต้พิธีสารเกียวโตได้ โดยผู้พัฒนาโครงการจะต้องได้รับหนังสือรับรองโครงการ (Letter of Approval: LoA) จากหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการพิจารณากลับกรองโครงการ ซึ่งเรียกว่า Designated National Authority for Clean Development Mechanism (DNA – CDM) ของประเทศ จึงจะนำโครงการไปขอขึ้นทะเบียนกับ Clean Development Mechanism Executive Board (CDM – Executive Board) ณ กรุงบอนน์ ประเทศสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และเมื่อได้รับการขึ้นทะเบียนและรับรองจำนวนคาร์บอนเครดิตของโครงการแล้ว จึงจะทำการซื้อขายคาร์บอนเครดิตที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการได้

ต่อมามีการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๐ ขึ้นเป็นหน่วยงานทำหน้าที่พิจารณากลับกรองโครงการ (DNA – CDM) ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๐ ปัจจุบันมีภาคเอกชนของประเทศไทยได้พัฒนาโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด และคณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกได้ให้ความเห็นชอบโครงการและได้ออกหนังสือรับรองโครงการไปแล้วจำนวน ๑๓ โครงการ ดังนี้

ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๐	จำนวน ๓ โครงการ
ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	จำนวน ๖ โครงการ
ครั้งที่ ๓ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑	จำนวน ๑ โครงการ
ครั้งที่ ๔ เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๑	จำนวน ๓ โครงการ

คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกได้ออก “ประกาศคณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการติดตามผลโครงการสำหรับโครงการที่ยื่นคำขอการพิจารณาให้คำรับรองว่าเป็นโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด พ.ศ. ๒๕๕๑” ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เพื่อรองรับการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมวิเคราะห์ ตรวจสอบ และติดตามผลโครงการตามกลไกการพัฒนาที่

สะอาด องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) จึงขอหรือว่าโครงการที่ได้รับหนังสือรับรองโครงการก่อนวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นวันออก “ประกาศคณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการติดตามผลโครงการสำหรับโครงการที่ยื่นคำขอการพิจารณาให้คำรับรองว่าเป็นโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด พ.ศ. ๒๕๕๑” อบก. จะสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการติดตามผลโครงการจากผู้พัฒนาโครงการ จำนวน ๑๓ โครงการดังกล่าวได้หรือไม่ และการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมฯ จะสามารถใช้อัตราค่าธรรมเนียมฯ ตามประกาศฯ ดังกล่าวได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาข้อหารือขององค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) รวมทั้งได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.ร.) และผู้แทนองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) แล้ว เห็นว่า มาตรา ๑๑^๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้บัญญัติให้องค์การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการติดตามผลโครงการ สำหรับการดำเนินการพิจารณาคำขอเป็นโครงการที่ได้รับคำรับรองว่าเป็นโครงการที่มีส่วนช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกและช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก กำหนดขึ้น เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ได้ออกประกาศคณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการติดตามผลโครงการสำหรับโครงการที่ยื่นคำขอการพิจารณาให้คำรับรองว่าเป็นโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ โดยเรียกเก็บค่าธรรมเนียมในอัตราเดียวในการวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการติดตามผลโครงการ

^๑มาตรา ๑๑ ในกรณีที่องค์การต้องดำเนินการพิจารณาคำขอเป็นโครงการที่ได้รับคำรับรองให้องค์การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการวิเคราะห์ การตรวจสอบ และการติดตามผลโครงการ รวมทั้งการให้บริการอื่นใด ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

ค่าธรรมเนียมที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง ให้องค์การกักเงินค่าธรรมเนียมจำนวนหนึ่งแยกเป็นบัญชีต่างหากจากบัญชีการบริหารงานขององค์การ เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการสนับสนุนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการกำหนด

ในแต่ละโครงการ^๒ และกำหนดการใช้บังคับการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมไว้ในข้อ ๒^๓ ของประกาศนี้ว่า ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับโครงการที่ได้รับหนังสือให้คำรับรองตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป ด้วยเหตุนี้ ค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บตามประกาศฉบับนี้จึงเรียกเก็บได้เฉพาะโครงการที่ได้รับหนังสือให้คำรับรองตั้งแต่วันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ ส่วนโครงการที่ได้รับหนังสือให้คำรับรองไปแล้วก่อนมีประกาศฉบับนี้ย่อมไม่อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์และอัตราที่คณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ประกาศกำหนด ออก. จึงไม่อาจนำประกาศฉบับนี้ไปเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากโครงการที่ได้รับหนังสือให้คำรับรองไปก่อนแล้วได้

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) มีข้อสังเกตว่า โดยที่ข้อเท็จจริงจากการชี้แจงของผู้แทน ออก. ปรากฏด้วยว่า การออกหนังสือให้คำรับรองนั้น มีผลทำให้เจ้าของโครงการซึ่งได้รับหนังสือให้คำรับรองมีสิทธินำจำนวนการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกไปดำเนินการซื้อขายเครดิตในการช่วยลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Carbon credit) ได้ โดยในการดำเนินการโครงการแต่ละปีหรือในการซื้อขายแต่ละครั้ง ออก. ยังมีหน้าที่ติดตามประเมินผลและให้คำรับรองว่า การดำเนินการโครงการที่ได้รับหนังสือให้คำรับรองแต่ละครั้งนั้นสามารถลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของการออกหนังสือให้คำรับรองไว้หรือไม่ เพื่อให้เจ้าของโครงการได้รับประโยชน์จากการซื้อขายเครดิตได้ต่อไป ออก. จึงมีภาระหน้าที่ในการให้บริการแก่โครงการที่ได้รับหนังสือให้คำรับรองตลอดไปจนกว่าจะสิ้นสุดอายุของหนังสือให้คำรับรอง มิใช่ ออก. จะมีภาระหน้าที่เพียงครั้งเดียวในขณะทำการพิจารณาออกหนังสือให้คำรับรองเท่านั้นแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้ การออกประกาศคณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก เพื่อเรียกเก็บค่าธรรมเนียม จึงสามารถกำหนดรายละเอียดหลักเกณฑ์ และอัตราการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมแยกเป็นแต่ละชั้นตอนให้สอดคล้องกับภาระหน้าที่ของ ออก. โดยในการติดตามประเมินผลอาจกำหนดให้เรียกเก็บค่าธรรมเนียมในแต่ละครั้งที่มีการติดตามประเมินผลได้ สำหรับโครงการที่ได้รับหนังสือให้คำรับรองไปก่อนนั้น แม้ว่า ออก. จะไม่อาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการวิเคราะห์และการตรวจสอบได้เพราะเป็นเหตุการณ์ที่

^๒ข้อ ๔ ค่าธรรมเนียมในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ และการติดตามผลโครงการ ให้องค์การเรียกเก็บในอัตราดังต่อไปนี้

(๑) โครงการที่ลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกลงได้ไม่เกินหนึ่งหมื่นห้าพันตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี มีอัตราค่าธรรมเนียมโครงการละ ๗๕,๐๐๐ บาท (เจ็ดหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

(๒) โครงการที่ลดปริมาณก๊าซเรือนกระจกลงได้มากกว่าหนึ่งหมื่นห้าพันตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี มีอัตราค่าธรรมเนียม ๑๐ บาท (สิบบาทถ้วน) ต่อหนึ่งตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า โดยมีอัตราค่าธรรมเนียมสูงสุดไม่เกิน ๙๐๐,๐๐๐ บาท (เก้าแสนบาทถ้วน) ต่อโครงการ

ทั้งนี้ ปริมาณก๊าซเรือนกระจกที่ลดลงได้เป็นไปตามที่ผู้พัฒนาโครงการระบุในเอกสารข้อเสนอโครงการ

การชำระค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่องค์การประกาศกำหนด

^๓ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับกับโครงการที่ได้รับหนังสือให้คำรับรองโครงการว่าเป็นโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด ตั้งแต่วันที่ถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ล่วงเลยขั้นตอนไปแล้ว แต่ถ้า อบก. เห็นสมควรให้มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการติดตามประเมินผลโครงการที่ได้รับหนังสือให้คำรับรองไปก่อน ในการดำเนินการที่จะต้องกระทำต่อไป ภายหลังจากมีประกาศการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม อบก. ก็ต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุงประกาศคณะกรรมการองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก ว่าด้วยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียม การตรวจสอบ และการติดตามผลโครงการที่ขอคำรับรองว่าเป็นโครงการตามกลไกการพัฒนาที่สะอาด พ.ศ. ๒๕๕๑ ฉบับลงวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เสียใหม่ เพื่อรองรับการดำเนินการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่จะกำหนดขึ้นใหม่นั้น

(คุณพรทิพย์ จਾਲะ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กรกฎาคม ๒๕๕๑